

Bestuurskern

Dir. Bodem, Ruimte en
Klimaatadaptatie
Bodem

Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Datum

24 april 2024

memo

Noodzakelijke actualisaties en herziening nationale
Beoordelingsrichtlijnen bijlage C, categorie 2 en 10 van

Inleiding

Deze memo is een bijlage bij de brief over de actualisatie van nationale Beoordelingsrichtlijnen in het kader van het Besluit bodemkwaliteit. In deze memo zijn de actualisaties en herziening die het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat noodzakelijk vindt en de verschillende aanleidingen die in deze brief zijn genoemd in meer detail beschreven. Deze aanleidingen zijn:

- De taken die de Stichting Bouwkwaliiteit had binnen het Kwalibo stelsel zijn ondergebracht bij het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (hierna I en W). Dit is verder toegelicht en uitgewerkt in hoofdstuk 1 van deze memo
- Herschrijven van de Regeling bodemkwaliteit naar de Regeling bodemkwaliteit 2022 (hierna Rbk2022). Dit is verder uitgewerkt in hoofdstuk 2

1. Aanleiding taken Stichting Bouwkwaliiteit

Omdat de taken die de Stichting Bouwkwaliiteit (hierna SBK) had binnen het Kwalibo stelsel zijn ondergebracht bij het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, zijn de volgende aspecten in beoordelingsrichtlijnen (hierna BRL-en) niet meer actueel:

- Verwijzingen naar de Stichting Bouwkwaliiteit
- Verwijzingen naar documenten die SBK gebruikte bij de toetsing van BRL-en, met name de Handleiding certificering Besluit bodemkwaliteit, en de toelichting daarbij. Deze documenten vervallen.
- Andere verwijzingen binnen de normdocumenten (zoals websites, wetgeving). Er kan verwezen worden naar de publicatie van erkenningen door het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (hierna IenW) op [Erkenningen zoeken \(rijkswaterstaat.nl\)](https://www.rijkswaterstaat.nl/erkenningen). Certificaten worden niet gepubliceerd

De normdocumenten dienen te worden nagelopen op (bijvoorbeeld) niet noodzakelijke of onjuiste verwijzingen of referenties. Uiteraard geldt dit niet alleen voor verwijzingen naar SBK. Als voor zaken een goedkeuring noodzakelijk werd geacht van SBK, of de door SBK aangestuurde commissies, is het gewenst met de contactpersonen bij I en W te overleggen hoe hieraan invulling te geven. Voorbeelden hiervan zijn de goedkeuring van clustering bij toelatingsonderzoeken, beperkte analysepakketten of goedkeuring van toepassing van andere analysetechnieken.

In BRL-en die zijn opgesteld met behulp van de HCB-documenten die SBK gebruikte, zijn mogelijkheden uitgewerkt die niet zijn toegestaan op basis van de Regeling bodemkwaliteit 2022 (en ook niet waren opgenomen in de eerdere Regeling bodemkwaliteit). BRL-en die deze mogelijkheden bieden, moeten om deze reden dus ook worden aangepast.

Bestuurskern
Dir. Bodem, Ruimte en
Klimaatadaptatie
Bodem

Datum
24 april 2024

In tegenstelling tot de Handreiking Certificering Besluit bodemkwaliteit biedt de Regeling bodemkwaliteit 2022 in ieder geval geen mogelijkheid om:

- a) gebruik te maken van alternatieve (uitloog)methoden bij het toelatingsonderzoek en de verificatiekeuringen in het kader van certificering (en dus het opstellen van erkende kwaliteitsverklaringen). In de Rbk2022 (art. 4.5) zijn de methoden opgenomen voor de bepaling van de emissies. Als producenten voor hun systeem van kwaliteitszorg of processturing naast (dus niet in plaats van) de verificatiekeuringen nog andere aanvullende metingen willen doen dan is het gebruik van alternatieve methoden denkbaar.
- b) de bepaling van de keuringsfrequentie met toepassing van de k-waarde toets te baseren op een normale verdeling.

Te vervallen aspecten uit de Handreiking Besluit bodemkwaliteit

a) Gebruik van alternatieve verkorte methoden bij certificering

Argumentatie:

- Gebruik van voorgeschreven (uitloog)methoden is de basis voor alle milieuverklaringen;
- Diverse alternatieve methoden uit de Handleiding Certificering Besluit bodemkwaliteit zijn inmiddels niet meer alternatief aangezien zij zijn opgenomen in Rbk2022. Zie artikel 4.5 Rbk2022.
- Eenduidige en geborgde kwaliteit van methoden (reproduceerbaarheid en de herhaalbaarheid) is belangrijk.
- Erosie van kwaliteit a.g.v. alternatieve meetmethoden is (ook bij verificatiekeuringen) ongewenst.
- Rbk2022 biedt geen mogelijkheid om gebruik te maken van alternatieve methoden;
- Goede argumenten om Rbk2022 op dit punt aan te passen ontbreken.

Als producenten voor hun systeem van kwaliteitszorg of processturing naast de verificatiekeuringen nog andere aanvullende metingen willen doen dan is het gebruik van alternatieven denkbaar. Daarvoor is geen aanpassing van de Rbk2022 nodig. Wel zou bij het opstellen en de aanwijzing van een beoordelingsrichtlijn beoordeeld moeten worden of dergelijke alternatieven bruikbaar zijn voor het doel van processturing.

b) Bepaling van de keuringsfrequentie met toepassing van de k-waarde toets gebaseerd op een normale verdeling

De producent kan in het toelatingsonderzoek en de latere verificatiekeuringen zelf kiezen welke methodiek hij wil toepassen om de keuringsfrequentie te

bepalen. Hij kan kiezen tussen de zogenaamde k-waardetoets, de gammatoets of de verdelingsvrije toets (Bijlage H Rbk2022).

De zogenaamde k-waarde gaat uit van lognormaliteit in de waarnemingen. Daarbij zijn de waarnemingen verkregen als individuele partijgemiddelden en is de spreiding derhalve de spreiding tussen de gemiddelden van partijen.

In tegenstelling tot de Handreiking Certificering Besluit bodemkwaliteit biedt de Regeling bodemkwaliteit 2022 geen mogelijkheid om op basis van aan te tonen normaliteit over te stappen op een keuringsfrequentie die is gebaseerd op normaliteit in de waarnemingen.

Bestuurskern

Dir. Bodem, Ruimte en
Klimaatadaptatie
Bodem

Datum

24 april 2024

Mogelijk blijkt gaandeweg dat de BRL-en ook andere mogelijkheden bevatten, die waren gebaseerd op de HCB-documenten maar die niet zijn toegestaan op basis van de Regeling bodemkwaliteit 2022. Als dat het geval is, dan zal I en W dit kenbaar maken tijdens zijn deelname aan de aanpassingen of herzieningen van de BRL-en.

2. Aanleiding Regeling bodemkwaliteit 2022

De diverse verantwoordelijkheden binnen het Kwalibo-stelsel voor het certificeren en produceren van grond en bouwstoffen en de gewenste inhoud van de milieuverklaring bodemkwaliteit zijn opnieuw uitgeschreven in de Rbk2022. Per BRL moet een analyse worden gemaakt of er op een correcte manier invulling wordt gegeven aan de eisen die in de Rbk2022 zijn opgenomen en of er op een juiste manier wordt verwezen en de juiste terminologie wordt gehanteerd. De gelegenheid moet daarbij te baat worden genomen om ook heldere toetsbare bepalingen in het normdocument op te nemen.

Op een drietal aspecten die ook zijn benoemd in de brief waar deze memo een bijlage van is, wordt in volgende paragrafen nader ingegaan.

2.1 Productcertificaat

Een belangrijk aspect is de status van het productcertificaat¹. Dit blijft noodzakelijk voor het verkrijgen van de erkenning van de producent, maar de minister van I en W erkent het certificaat zelf niet (de Wet milieubeheer geeft hiervoor geen basis). Voor het toepassen van bouwstoffen, grond en baggerspecie is de milieuverklaring bodemkwaliteit het wettelijke bewijsmiddel. De status van het productcertificaat van producenten van grond en bouwstoffen moet in de BRL-en worden verduidelijkt:

- a) Het productcertificaat is geen door de minister (I en M, I en W) erkende kwaliteitsverklaring. Tekst die dit verklaart of suggereert moet worden verwijderd uit de BRL-en. In de BRL-en moet worden verduidelijkt dat tekst die dit verklaart of suggereert ook moet worden verwijderd uit de certificaten.
- b) In de BRL-en moet duidelijk worden gemaakt dat het productcertificaat dat door de CI wordt afgegeven, samen met het toelatingsonderzoek en andere indieningsvereisten gebruikt kan worden door de certificaathouder voor het indienen van een aanvraag voor een erkenning voor het produceren van hun producttype. Op basis van de daarna verkregen erkenning heeft de erkende producent het recht verkregen om per te leveren partij een milieuverklaring

---

¹ Vaak bekend als NL-BSB® certificaat

bodemkwaliteit af te geven van het type erkende kwaliteitsverklaring. Overwogen kan worden een model-milieuverklaring bodemkwaliteit op te nemen in de BRL-en

Bestuurskern
Dir. Bodem, Ruimte en
Klimaatadaptatie
Bodem

In de memo 'Uitleg Regeling bodemkwaliteit 2022 voor erkende producenten' die door IenW is opgesteld (zie [Uitleg regeling bodemkwaliteit voor erkende producenten | Informatiepunt Leefomgeving \(iplo.nl\)](#)), is ingegaan op de definitie van het producttype. Om te voldoen aan de Rbk2022 zijn de volgende wijzigingen van BRL-en nodig:

Datum
24 april 2024

- a) In de BRL-en moet duidelijker worden omschreven wat het producttype is waarvoor productcertificaten worden opgesteld en waarvoor een erkenning wordt aangevraagd en hoe onderscheid wordt gemaakt met andere producttypen
- b) In de BRL-en moet worden uitgewerkt hoe dit producttype blijvend wordt geborgd. Dat kan ook een proces zijn wat gedaan moet worden als verbreding, versmalling of verandering van het producttype optreedt - bijvoorbeeld wanneer een nieuw toelatingsonderzoek moet worden doorlopen en wanneer niet.
- c) In de BRL-en moet nadrukkelijk worden opgenomen dat geen gebruik wordt gemaakt van de milieuverklaring bodemkwaliteit als er sprake is van een ander producttype.

2.2 Taken en verantwoordelijkheden

In algemene zin moet de BRL ervoor zorgen dat voor iedereen (de certificatie-instelling en de producent) de taken en verantwoordelijkheden duidelijk zijn en dat de producent aan de hand van de BRL borgt dat wordt voldaan aan de voorwaarden om gebruik te maken van het recht om voor zijn producttype de milieuverklaring bodemkwaliteit af te geven. Het systeem van kwaliteitsbewaking is hiervan een belangrijk onderdeel.

- a) Daartoe moeten in BRL-en de procedures en te doorlopen stappen worden beschreven:
  - Om geaccrediteerd te worden (certificatie instelling, hierna CI)
  - Om een erkenning bodemkwaliteit te verkrijgen (CI)
  - Om een productcertificaat te verlenen (CI)
  - Om een productcertificaat te verkrijgen (producent)
  - Om een erkenning bodemkwaliteit te verkrijgen (producent)
  - Om een milieuverklaring bodemkwaliteit af te geven (producent)
- b) In BRL-en moet de (scheiding van) verantwoordelijkheden worden beschreven:
  - Waarvoor is de producent verantwoordelijk?
  - Waarvoor is de CI verantwoordelijk?

2.3 Milieuverklaring bodemkwaliteit

De milieuverklaring bodemkwaliteit moet voldoende informatie bevatten voor de toepasser en toezicht en handhaving bij toepassing. Dit geldt ook voor de

aanwezigheid van niet genormeerde stoffen of eigenschappen die kunnen leiden tot een milieurisico voor de bodem of het oppervlaktewater bij toepassing.

- a) Om gebruik te maken van de mogelijkheid in de Rbk2022 om niet alle stoffen uit Bijlage A bij de productcontrole te onderzoeken (3e lid art. 4.17 Rbk2022), moet een onderbouwing daarvan in de BRL voor het betreffende producttype van een bouwstof worden vastgelegd.
- b) In de onderbouwing als genoemd onder a wordt ingegaan op het productieproces, asbest in vormgegeven materialen, herkomst van grondstoffen en hulpstoffen, ingangscntrole, daarop gericht kwaliteitssysteem, gecontroleerd productieproces enz. Daarbij hoort ook de uitwerking in het kwaliteitssysteem van een controlemechanisme dat het productieproces is verlopen zoals beschreven in de BRL
- c) In BRL-en moet worden uitgewerkt hoe producenten moeten voldoen aan de verplichting om te verklaren over waarschijnlijk aanwezige niet genormeerde stoffen. Producenten moeten dit in hun kwaliteitssysteem uitwerken. In de toelichting bij de Regeling bodemkwaliteit 2022 wordt hier nader op ingegaan. In de zomer van 2024 is naar verwachting een onderzoeksrapportage klaar die kan helpen bij het juist benoemen van deze stoffen of eigenschappen voor zover ze van belang zijn.

Bestuurskern

Dir. Bodem, Ruimte en
Klimaatadaptatie
Bodem

Datum

24 april 2024